

nytt
från **FSS**

FÖRENINGEN
SVERIGES
SOCIALCHEFER

bok
recensioner

Red: Arne Borg

Professur i socialt arbete vid Lunds universitet

Föreningen Sveriges Socialchefer (FSS) har i olika sammanhang poängterat behovet av ökade resurser för forsknings- och utvecklingsarbete inom socialtjänsten. Behovet av social forskning, med tvärvetenskaplig inriktning, är mycket stort. Det vid institutionen för socio-
nomutbildning införda ämnet "socialt arbete" tillgodoser detta krav på en tvärvetenskaplig forskningsinriktning.

Professurer i socialt arbete är numera inrättade i Göteborg, Stockholm och Umeå. Regeringen prövar nu frågan om inrättandet av en professur i socialt arbete i Lund från läsåret 1982-83.

FSS anser det mycket angeläget att även Lunds universitet, från och med läsåret 1982-83, tilldelas fasta resurser för forskning och forskarutbildning i socialt arbete. Den professur i socialt arbete som då inrättas anser FSS skall förläggas till institutionen för socionomutbildning i Lund. Föreningen anser att forskningen därigenom får de bästa förutsättningarna att stödja det sociala arbetets utveckling i sydsverige.

Med stöd av ovanstående anholder Föreningen Sveriges Socialchefer att Regeringen från läsåret 1982-83 inrättar en professur i socialt arbete vid Lunds universitet, med placering vid institutionen för socionomutbildning.

En intressant bok om situationen för psykiatriska vårdinstitutioner

PAUL MOXNES

Ångest och Arbetsmiljö

Natur och Kultur, 1981

Den socialantropologiskt orienterade forskningen har de senare åren börjat rikta sin strålkastare på en rad problem inom sjukvården. Det är ingen tvekan om att förutsättningslösa observationer av en neutral betraktare som tränats att analysera rollspel, struktur och gruppkultur i en vårdinstitution kan ge oerhört värdefull information.

Den "hermeneutiska" forskningen som socialantropologisk teknik utgör exempel på beskylls ofta för att vara mera oförmögen att förhålla sig neutral till sitt studieobjekt än den statistiska. Moxnes gör en neutralt dissekerande analys av vårdmiljön på en psykiatrisk avdelning. Han tar inte ställning till vad som är "bra" eller "dåligt" utan ställer samhällets förväntningar på vårdinstitutionen mot personalens och patienternas. En fast struktur på avdelningen ger positiva effekter i vissa avseenden men negativa i andra osv.

Som alltid när man försöker formulera en sammanfattning om något så komplicerat som vad som händer i en vårdinstitution tillgriper Moxnes typologier för att förtydliga

sitt budskap. Han talar exempelvis om två grupper av personal: *Psykopersoner* trivs bättre i ostrukturerade situationer medan *sociopersoner* klarar strukturerade situationer bäst. Jag tror nog att de flesta av oss befinner sig mitt emellan och ser uppställandet av en sådan typologi som *hinder* för vidareutveckling. Andra typologier är bättre. Moxnes talar om *driftångest* som uppstår när struktur saknas och *systemångest* som uppstår när systemet ställer krav som de flesta personer uppfattar som omöjliga att uppfylla. Likaså är de *sociala försvarsmekanismerna* som skydd mot driftångest (som är analoga med de psykiska försvarsmekanismerna vid en enskild människas livskris) enligt Menzies mycket användbara.

Ibland undrar man litet över de generaliseringar som Moxnes gör: Han delar t ex in personalen med avseende på hur man ser på syndabockarna och menar sig då kunna visa att de "tryggaste" ser mest negativt och de "otryggaste" mest positivt på dem. Det är oklart hur han kommit fram till detta och man undrar litet över vilken *nivå* "tryggheten" är observerad på. Är det en "inre trygghet" som avses, tvivlar jag på att påståendet är riktigt. Troligen avses "social trygghet", och då kan det kanske vara rätt.

Boken handlar om en psykiatri som befinner sig i kris. Personalen och patienterna har föreställningar om att verksamheten finns till för verklig behandling, medan som Moxnes påpekar samhället egentligen bygger upp de psykiatriska avdelningarna för att besvärliga individer som inte passar ut i livet skall förvaras någonstans. Detta leder till en osäkerhet och en kronisk rollkonflikt som gäller alla inblandade personalkategorier. Moxnes går igenom alla kategoriers problem och kommer med en rad geniala formuleringar. Detta är en mycket intressant bok för alla som funderar över psykiatrins situation.

Töres Theorell